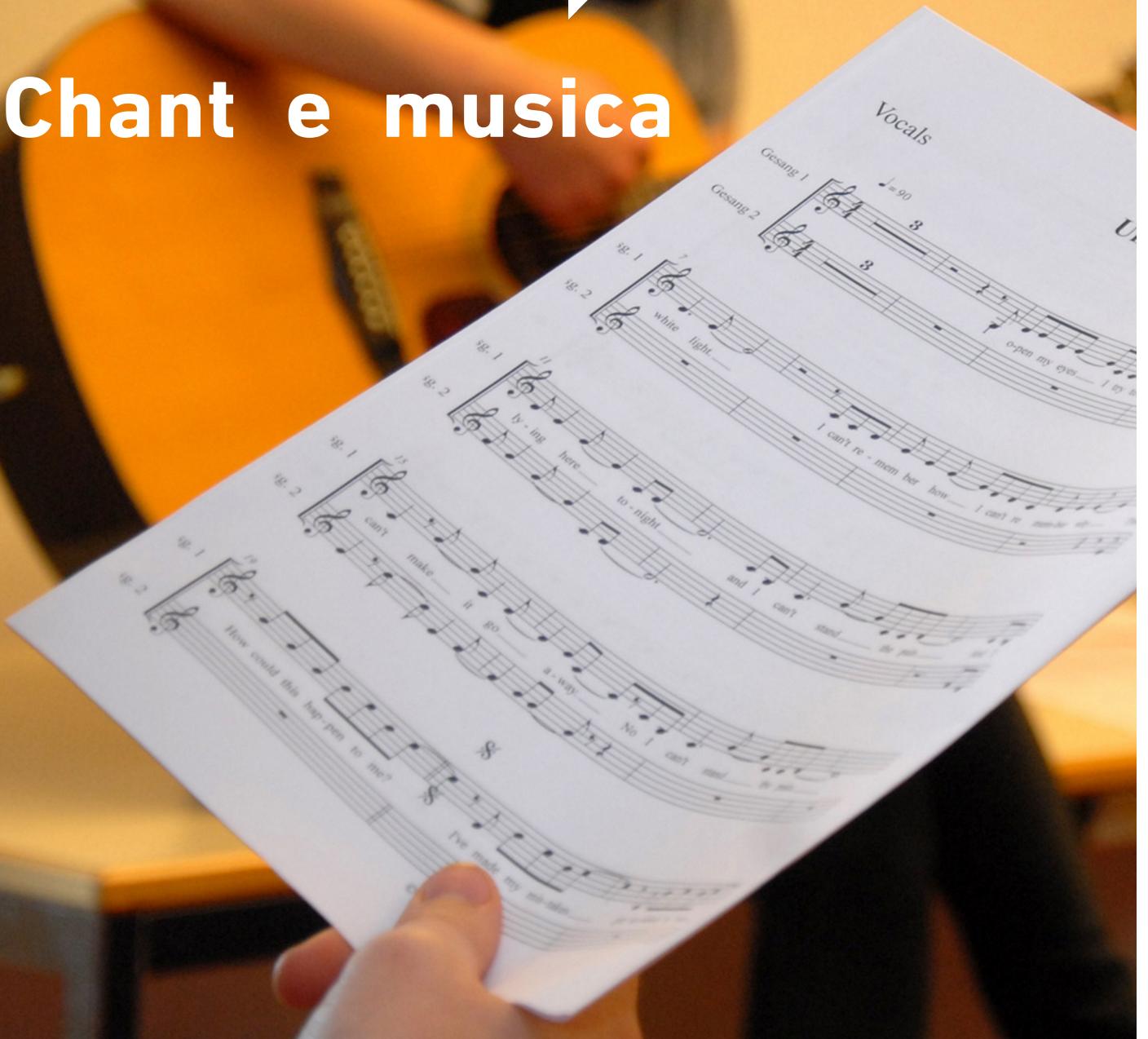


Chant e musica



Elements dal svilup da la cumpetenzas



Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibles en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura:	Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun
Tar quest document:	Plan d'instrucziun 21
	Ediziun dals 15-03-2016
Maletg da la cuverta:	Claudio Minutella
Copyright:	Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.
Internet:	gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

MU.1	Chantar e discurrer	2
A	La vusch en l'ensemble	2
B	La vusch sco med d'expressiun	3
C	Repertori da chanzuns	4
MU.2	Tadlar e s'orientar	5
A	Orientaziun acustica	5
B	Scuntrada cun la musica en l'istorgia ed oz	6
C	Impurtaanza e funcziun da la musica	7
MU.3	Sa mover e sautar	8
A	Scolaziun sensomotorica	8
B	Expressiun corporala tar musica	9
C	Adattaziun dal moviment a musica e repertori da sauts	10
MU.4	Far musica	11
A	Far musica en l'ensemble	11
B	L'instrument sco med d'expressiun	12
C	Enconuschientscha d'instruments	13
MU.5	Process creativs	14
A	Explorar e preschenttar musicalmain temas	14
B	Concepir tar musica existenta	15
C	Cumpetenza da sa preschenttar musicalmain	16
MU.6	Pratica da la savida musicala	17
A	Ritmus, melodia, armonia	17
B	Notaziun	18

MU.1
A Chantar e discurrer
La vusch en l'ensemble

1. Las scolaras ed ils scolars san sa percepir cun chantar en gruppia ed applitgar differenziadamentur vusch cun chantar en il chor.

renviaments
 AS - Percepziun (2)
 AS - Independenza ed agir social (9)

MU.1.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a » san imitar cun lur vusch cantica chaussas chantadas avant.	
	b » san s'integrar en classa cun chantar.	
	c » san sa laschar en - cun chantar en classa - sin in'expertscha sonora e sviluppar uschia in'imaginaziun dals tuns.	
	d » san chantar ad ina vusch en gruppia.	
	e » san chantar canons a pliras vuschs en classa.	

MU.1 Chantar e discurrer
 B La vusch sco med d'expressiun

1. Las scolaras ed ils scolars san percepir, sviluppar e fummar lur vusch e lur expressiun sonora.

renviaments
 AS - Fantasia e creatividat (6)
 AS - Corp, sanadad e motorica (1)

Chantar

MU.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a » san percepir, variar ed explorar a moda ludica lur vusch cantica. 1b » san giugar sut instrucziun cun la respiraziun ed empravar ora quella cun chantar. 1c » san experimentar en ils spazis da tuns prescrits (p.ex. spazi da tschintg tuns). 1d » san memorisar e chantar curtas sequenzas da tuns d'in fin dus tacts.	
---	--	--

Discurrer

MU.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	2a » san giugar a moda onomatopeica cun silbas e cun lingua da nonsens. 2b » san dir si ritmicamain versets e rimas. 2c » san applitgar la vusch discurrida sco med d'expressiun. 2d » san articular cleramain cun discurrer (chapaivladad dals pleds).	
---	--	--

MU.1 Chantar e discurrer
C Repertori da chanzuns

1. Las scolaras ed ils scolars san chantar chanzuns da differents temps, stils e culturas ed han in repertori multifar.

renviaments
AS - Lingua e communicaziun [8]
AS - Connexs e regularitads [5]

MU.1.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a » san sa laschar en sin differentas atmosferas da chanzuns e chantar cun.	
b	» san chantar chanzuns d'uffants e gieus cun chant or da lur mund da viver (p.ex. mintgadi, famiglia, patria, natura).	
c	» san chantar chanzuns d'uffants en l'emprima lingua, en il dialect, en la lingua da standard, en autres linguas chantunalas e da differentas culturas.	
d	» san chantar chanzuns, canons e chanzuns popularas ed han in repertori.	

MU.2
A Tadlar e s'orientar
 Orientaziun acustica

1. Las scolaras ed ils scolars san percepir, differenziar e descriver cun tadlar lur ambient ed elements musicals.

renviaments
AS - Percepziun (2)
NUS.4.2

MU.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1

- a » san focussar lur attenziun sin funtaunas da tuns acusticas.
- b » san percepir chaussas udidas e preschentiar differenziadament cun maletgs e moviments.

MU.2

B

Tadlar e s'orientar

Scuntrada cun la musica en l'istorgia ed oz

- 1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar ed attribuir musica da differents temps, geners, stils e spazis culturals e surpigliar ina tenuta averta.**

renviaments
 AS - Emprender e reflexiun (7)
 AS - Connexs e regularitads (5)
 FSP - Identitads culturalas e communicaziun interculturala

MU.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- | | | |
|---|---|--|
| a | » san sa laschar en sin differentas purschidas da musica tadlar e differenziar chanzuns e musica da lur mund da viver. | |
| b | » san - cun tadlar repetidemain - reconuscher chaussas musicalas enconuschantas en chaussas novas (p.ex. quai tuna sco...). | |
| c | » san reconuscher musica ch'els enconuschan ed attribuir a differents stils. | |

MU.2
C

Tadlar e s'orientar

Impurtanza e funcziun da la musica

- 1. Las scolaras ed ils scolars san distinguir differentas significaziuns, funcziuns sco era effectsemoziunals e fisics da la musica en lur ambient, en la sociedad ed en las medias.**

 renviaments
 AS - Empreender e reflexiun (7)

Impurtanza e funcziun

Las scolaras ed ils scolars ...

1	 1a » san attribuir in eveniment musical - cun tadlar - a l'occurrenza sociala respectiva (p.ex. circus, tschaiver, reflexiun, concert). 1b » san percepir atmosferas svegliadas tras musica e permetter e mussar sentiments che resultan qua tras (p.ex. allegher, sfranà, ravgentà, melancolic). 1c » san percepir istorgias raquintadas musicalmain e giugar latiers situaziuns e figurazions (p.ex. chavaltgar sco in prinzi tar musica festiva).	
---	---	--

MU.3
A
Sa mover e sautar
Scolaziun sensomotorica

- 1. Las scolaras ed ils scolars san percepir ed applitgar lur corp a moda sensomotorica differenziada e reagir tut tenor la musica. Els san s'orientar tar la musica en il spazi ed en gruppa.**

 renviaments
 AS - Percepziun (2)
 AS - Independenza ed agir social (9)

MU.3.A.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	a » san localisar e numnar singulas parts dal corp ed applitgar sapientivamain il corp cun far musica e cun sautar (p.ex. salidar cun il maun e zappar durant la chanzun da bainvegni).	MS.3.A.1.a
	b » san duvrar singuls senns per sa mover tar la musica (p.ex. ir en direcziun da la funtauna da musica).	
	c » san preschenttar musica a moda ludica cun sa mover en il spazi (p.ex. far la vieuta en pliras variantas, enavant, enavos) e s'orientar en il spazi da la gruppa.	MS.3.A.1.b
	d » san sa metter en la rolla da figuras, animals, objects e fenomens e s'identifitgar cun tals en il moviment (p.ex. crappa che rodla oragiu).	
	e » san distinguir contrastes e passadis en la musica e preschenttar cun lur corp (p.ex. fluid, accentuà, pausant).	
	f » san sentir musica e parameters musicals en il corp e preschenttar cun fantasia (p.ex. refrain d'ina chanzun, frasa melodica).	

MU.3 Sa mover e sautar
 B Expressiun corporala tar musica

- 1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar lur corp sco med d'expressiun e metter en concordanza cun la musica en cumbinaziun cun materialias ed objects sco era interagir en la gruppera.**

renviaments
 AS - Fantasia e creatividat [6]
 AS - Corp, sanadad e motorica [1]
 MS.3.B.1

MU.3.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san far visibla la musica en il moviment cun materialias (p.ex. cun ina taila, plima, fist, culla, nuschs).	
	b	» san explorar musicalmain moviments dal corp ed applitgar a moda inventiva (p.ex. co tunan cumbinaziuns da sigls, cordas vibrantas?).	
	c	» san chattar e fumtar moviments cunvegnents tar ina chanzun u in toc musica.	

MU.3

C

Sa mover e sautar

Adattaziun dal moviment a musica e repertori da sauts

- 1. Las scolaras ed ils scolars san adattar lur moviments a moda coordinada a la musica. Els han in repertori da sauts da differents temps, culturas e stils.**

renviaments
AS - Corp, sanadad e motorica
(1)
MS.3.C.1

MU.3.C.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san mantegnair la furma da rudè tar sauts en rudè ed exequir chanzuns da moviments.	
	b	» san coordinar e repeter cun ils pes ed ils mauns musters da moviments tar la musica (p.ex. puls, accent dal tact, ritmus, pass, gests).	
	c	» san exequir en gruppa in saut da duas parts tenor model e variar singuls elements (p.ex. saut en rudè, saut d'uffants).	
	d	» san far pass da saut e sa dar il maun en furmaziuns da gruppa.	



MU.4

A

Far musica

Far musica en l'ensemble

- 1. Las scolaras ed ils scolars san sa percepir sco persunas che fan musica e s'integrar cun instruments sco era cun percussiun dal corp en in ensemble.**

renviaments
AS - Independenza ed agir social (9)

MU.4.A.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1		
a	» san s'adattar en il gieu musical da la gruppera (p.ex. tempo, ritmus, volumen dal tun).	
b	» san sunar en gruppera cun in instrument in andament structural prescrit u reproducir cun il corp (p.ex. artg da tensiun, melodia).	
c	» san sunar in accumpagnament e s'integrar en la gruppera che fa musica.	

MU.4

B

Far musica

L'instrument sco med d'expressiun

- 1. Las scolaras ed ils scolars san explorar instruments, funtaunas da tuns e medias electronicas, experimentar ed improvisar cun tals e sunar tenor model.**

 renviaments
 AS - Fantasia e creatividat (6)
Instruments acustics

MU.4.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a » san explorar e sunar cun materialias a moda musicalmain differenziada (p.ex. objects dal mintgadi, giugarets, materials naturals). 1b » san sunar ed inventar ina notaziun grafica (p.ex. fastiz dal tun, partitura simpla). 1c » san crear musicalmain atmosferas ed istorgias cun instruments. 1d » san sa laschar en sin improvisaziuns en gruppera, definir reglas da gieu per quest intent e communitgar in cun l'auter faschond musica.	
---	---	--

MU.4

Far musica

Enconuschientscha d'instruments

- 1. Las scolaras ed ils scolars enconuschan differents instruments da musica, san differenziar differentas modas da la producziun da tuns ed identifitgar lur regularitads.**

 renviaments
 AS - Connexs e regularitads [5]

MU.4.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1

- | | |
|---|--|
| a | » san transfurmar simplas materialias ad instruments (p.ex. stgatlas da conserva e vaschs da terracotga per schumbrar, bischens da plastic per clamar, magiels d'aua per laschar tunar). |
| b | » san denominar ina schelta da l'instrumentari da scola (p.ex. claves, triangul, lainin da batter) e sunar cun quels cun quità (quità per il material). |
| c | » san differenziar e descriver ina schelta d'instruments. |

MU.5
A

Process creativs
Explorar e preschentar musicalmain temas

- 1. Las scolaras ed ils scolars san - sulets ed en gruppas - furmar e preschentar temas ed impressiuns da lur mund da viver tar in'atgna musica.**

renviaments
AS - Orientaziun en il spazi (4)
AS - Fantasia e creativitat (6)

MU.5.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1

- | | |
|---|---|
| a | » san explorar musicalmain locals exteriurs ed interiurs e giugar cun quai (p.ex. co tuna la plaza da pausa? giugar cun objects tunants da la stanza da scola). |
| b | » san sviluppar in'istorgia sonora tar temas da lur mund da fantasia e da viver (p.ex. en il guaud, mia via da quartier). |

MU.5 Process creativs
B Concepir tar musica existenta

<p>1. Las scolaras ed ils scolars san sviluppar differentas furmas da preschentaziun tar musica existenta.</p>		
<p>MU.5.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		renviaments AS - Fantasia e creatividat (6) AS - Corp, sanadad e motorica (1)
1	a	» san fantisar tar musica, sviluppar ideas e transfurmar quellas en outras furmas d'expressiun (p.ex. malegiar, construir, mover).
	b	» san sa metter en situaziuns e rollas tar musica e concepir questas situaziuns e rollas (p.ex. ina tgiralla, in urs che gioga, in uffant che va cun scarsola).

MU.5 Process creativs
C Cumpetenza da sa preschentar musicalmain

1. Las scolaras ed ils scolars san preschentar lur abilitads musicalas.

renviaments
AS - Lingua e communicaziun
(8)

MU.5.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- | | | |
|----------|--|--|
| 1 | a » san preschentar a la gruppera lur atgnas ideas musicalas. | |
| | b » san chantar, sautar e far musica en gruppera u sulets davant auters (p.ex. en classa). | |

MU.6 Pratica da la savida musicala
A Ritmus, melodia, armonia

1. Las scolaras ed ils scolars san distinguier, denominar ed applitgar elements ritmics, melodics ed armonics.

renviaments
 AS - Orientaziun temporalia [3]
 AS - Orientaziun en il spazi [4]

Ritmus

MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	<p>1a » san differenziar curt/lung, svelt/plaun e grev/lev en graduaziuns.</p> <p>1b » san ritmisar moviments (p.ex. splatschar, tutgar in ballun).</p> <p>1c » san adattar silbas e pleds ritmisads ad in tempo prescrit.</p> <p>1d » san transfurmar il puls e l'accent dal tact en moviment, tegnair quels e repeter differents musters ritmics.</p>	
----------	---	--

Melodia

MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	<p>2a » san differenziar aut/bass sco era reconuscher e reproducir simplas sequenzas da tuns en il spazi da tschintg tuns (p.ex. terza dal clom, pentatonica, spazi da la quinta).</p> <p>2b » san chantar parts d'ina scala tenor impuls visuals.</p> <p>2c » san reproducir sequenzas da tuns d'in fin dus tacts.</p> <p>2d » san chantar simplas sequenzas da tuns e la scala da dur tenor impuls visuals e segns cun il maun.</p>	
----------	---	--

MU.6 Pratica da la savida musicala
B Notaziun

- 1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar la notaziun musicala tradiziunala tant cun leger sco era cun scriver ed enconuschan furmas graficas per preschentar musica.**

renviaments
AS - Connexs e regularitads [5]

MU.6.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1		
a	» san realisar simbols en tuns (p.ex. segns, gests, musters) e nudar graficamain chaussas udidas (p.ex. plauen/svelt, dad aut/da bass).	
b	» san reconuscher motivs ritmics e moviments melodics en il maletg da notas (p.ex. attribuir impressiuns udidas).	
c	» san attribuir in'impurtanza a valurs da notas e leger motivs ritmics or da mesas, quartas ed otgavlas.	
d	» san inventar, reconuscher e nudar curtas sequenzas da tuns.	